

[Електронний ресурс] / А. В. Асаніна. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PSAE/article/view/3804/3955>

3. Осадчук Ю. М. Роль фінансового менеджменту в діяльності підприємств [Електронний ресурс] / Ю. М. Осадчук. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/inek_2015_5_27.pdf

Удосконалення методики оцінки інноваційного розвитку фармацевтичних підприємств

*Посилкіна О.В., д.фарм.н., проф., зав. кафедри управління та економіки
підприємства Національного фармацевтичного університету
o.posilkina@gmail.com*

*Братішко Ю. С., к.фарм.н., доц., доц. кафедри управління та економіки
підприємства Національного фармацевтичного університету
bratishko@i.ua*

В сучасних умовах для більшості виробничих фармацевтичних підприємств гостро стоїть проблема зниження конкурентоспроможності. У зв'язку з цим, актуальними стають питання вибору найбільш ефективного інструментарію управління інноваційною діяльністю фармацевтичного підприємства, оцінки інноваційного розвитку, розробки шляхів підвищення інноваційної активності.

Отже, удосконалення методики оцінки інноваційного розвитку фармацевтичного підприємства є на сьогодні актуальним питанням, особливо за умови використання сучасного економіко-математичного інструментарію.

Під інноваційним розвитком фармацевтичного підприємства слід розуміти такий його розвиток, що досягається шляхом тісної взаємодії науки і виробництва, і забезпечує не тільки якісні перетворення у виробничій сфері, які проявляються у випуску нових ЛЗ, впровадженні нової техніки, прогресивної технології, підвищенні інтелектуального потенціалу, використанні нових організаційних форм виробництва, але і сприяє підвищенню рівня і глибини використання ресурсів підприємства, зростанню конкурентоспроможності виробництва (що знаходить відображення в позитивній динаміці темпів його економічного розвитку) і рентабельності виробничої і інвестиційної діяльності.

Основними складовими оцінки інноваційного розвитку фармацевтичних підприємств слід вважати: оцінку інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства; рівень ефективності використання ресурсів підприємства; динаміку економічного зростання; рівень соціально-інноваційного розвитку; рентабельність виробничої і інвестиційної діяльності.

Комплексне використання п'ятьох означених компонент для оцінки інноваційного розвитку дає змогу реалізувати багатокритеріальний (багатомірний) підхід до її вимірювання. Актуальність і необхідність використання подібного підходу пов'язана, по-перше, з тим, що створення моделі багатомірної оцінки ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності фармацевтичних підприємств дає можливість, насамперед, проведення всебічної і повної оцінки; по-друге, сформувати механізм зворотного впливу на рівень інноваційно-інвестиційного менеджменту підприємства на підставі одержаних оцінок. Для розрахунку комплексних показників з

використанням двохстадійної фільтрації відібрані локальні показники, що наведені в табл. 1.

Таблиця 1

**Локальні показники оцінки
інноваційного розвитку фармацевтичних підприємств**

Комплексний показник інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємства (К _{ІІП})	Комплексний показник рівня використання ресурсів (К _{ВР})	Комплексний показник економічного розвитку (К _{ЕЗ})	Комплексний показник соціального розвитку (К _{СЗ})	Комплексний показник рентабельності діяльності (К _{РД})
1. Показник зносу основних фондів (x ₁). 2. Показник оновлення основних фондів (x ₂). 3. Показник фондоозброєності праці (x ₃). 4. Показник оновлення асортименту продукції, що виробляється (x ₄). 5. Частка продукції, що виробляється на експорт (x ₅). 6. Коефіцієнт автоматизації праці (x ₆). 7. Коефіцієнт реінвестування прибутку (x ₇).	1. Фондовіддача виробництва (x ₈). 2. Матеріальна місткість продукції, що виробляється (x ₉). 3. Продуктивність праці (x ₁₀). 4. Витрати на одиницю товарної продукції (x ₁₁).	1. Темпи зростання обсягів виробництва (x ₁₂). 2. Темпи зростання обсягів збуту (x ₁₃). 3. Ринкова частка (x ₁₄).	1. Частка працівників, що мають фахову вищу освіту (x ₁₅). 2. Частка працівників-інноваторів (x ₁₆). 3. Частка працівників, які мають вчене звання, науковий ступінь (x ₁₇). 4. Частка витрат на розвиток персоналу у виручці від реалізації (x ₁₈).	1. Рентабельність виробничої діяльності (x ₁₉). 2. Рентабельність інноваційної діяльності (x ₂₀).

Розрахунок комплексних показників по фармацевтичним підприємствам наведений в табл. 2. Для їх обчислення використовувався метод таксономічного аналізу.

Розрахунок інтегрального показника інноваційного розвитку та комплексних показників інноваційно-інвестиційного потенціалу, рівня використання ресурсів, економічного розвитку, соціального розвитку і рентабельності виробничої і інвестиційної діяльності для досліджених фармацевтичних підприємств України у 2017 році

	Досліджуване фармацевтичне підприємство	I _{ІІР}	K _{ІІІ}	K _{вр}	K _{ср}	K _{ср}	K _{рен}
1.	ПАТ «Фармак»	0,72	0,69	0,52	0,59	0,83	0,73
2.	ФФ «Дарниця»	0,69	0,53	0,43	0,58	0,81	0,63
3.	ТОВ «ФК «Здоров'я»	0,63	0,58	0,36	0,48	0,61	0,68
4.	ПАТ «Борщагівський ХФЗ»	0,62	0,52	0,74	0,60	0,59	0,72
5.	Корпорація «Артеріум»	0,61	0,43	0,51	0,48	0,80	0,87
6.	ПАТ «ФармСтандарт-Біолік»	0,59	0,36	0,31	0,28	0,62	0,68
7.	ПВФП «ЕЙМ»	0,58	0,61	0,45	0,39	0,55	0,50
8.	ТОВ «Фіто-Лек»	0,57	0,52	0,44	0,39	0,64	0,56
9.	АТ «Лекхім-Харків»	0,44	0,33	0,49	0,27	0,49	0,47
10.	ПАТ «Монфарм»	0,39	0,35	0,18	0,19	0,29	0,42

Метод таксономії відрізняється простотою математичного апарату, що використовується, наочністю і відсутністю труднощів у економічній інтерпретації одержаних результатів. Даний метод дозволяє побудувати синтетичну інтегральну характеристику кожного підприємства (таксономічний показник інноваційного потенціалу), що об'єднує всі важливі локальні показники – ознаки, і на основі цієї характеристики здійснювати їх ранжування.

Отже, сьогодні більшість досліджуваних фармацевтичних компаній мають середній рівень інтегрального показника інноваційного розвитку, що свідчить про необхідність впровадження заходів із стимулювання інноваційного розвитку фармацевтичних підприємств України.

Використана література:

1. Посилкіна, О. В. Управління інноваційною діяльністю : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Ю. С. Братішко. – Х. : НФаУ, 2018. – 207 с.

2. Посилкіна, О. В. Інноваційний розвиток підприємства : конспект лекцій для студентів економічних спеціальностей / О. В. Посилкіна, Ю. С. Братішко, Г. В. Кубасова. – Х. : НФаУ, 2015. – 276 с.

3. Посилкіна, О. В. Економіка і організація інноваційної діяльності : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / О. В. Посилкіна, Г. В. Костюк, В. М. Тіманюк. – Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2009. – 272 с.

4. Посилкіна, О. В. Інноваційно-інвестиційний розвиток фармацевтичного виробництва : проблеми фінансового забезпечення : моногр. / О. В. Посилкіна. – Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2002. – 528 с.